

Sygnatura akt II Ca 2121/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Krakowiak
Sędziowie:	SO Katarzyna Biernat-Jarek SO Grzegorz Buła (sprawozdawca)

Protokolant: starszy protokolant sądowy Agnieszka Zapalska

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w K.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. (...) we W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 7 czerwca 2017 r., sygnatura akt I C 665/15/S

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) ponad kwotę zasądzoną w punkcie I tego wyroku zasądza od strony pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) we W. na rzecz strony powodowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 2322,79 zł (dwa tysiące trzysta dwadzieścia dwa złote siedemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

b) w miejsce zasądzonej w punkcie III wyroku kwoty 304,00 zł (trzysta cztery złote) zasądza od strony pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) we W. na rzecz strony powodowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 1742,40 zł (tysiąc siedemset czterdzieści dwa złote czterdzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

c) w miejsce kwot wymienionych w punkcie IV nakazuje ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie kwotę 1037,93 zł (tysiąc trzydzieści siedem złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze), zaś od strony powodowej kwotę 444,83 zł (czteryście czterdzieści cztery złote osiemdziesiąt trzy grosze) tytułem wydatków na poczet opinii biegłego sądowego poniesionych tymczasowo ze środków budżetowych;

d) uchyla punkt V;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej przy ulicy (...) we W. na rzecz strony powodowej kwotę 567 zł (pięćset sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Grzegorz Buła SSO Ewa Krakowiak SSO Katarzyna Biernat – Jarek

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 listopada 2017 roku

Pozwem z dnia 31 października 2014 roku strona powodowa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) we W. kwoty 12.144,26 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w sposób szczegółowo tam opisany oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kwoty 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. Uzasadniając żądanie pozwu strona powodowa wskazała, że w dniu 5 lipca 2011 roku zawarła ze stroną pozwaną umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji. Na mocy powyższej umowy (...) spółka z o.o. zobowiązała się dostarczać energię elektryczną, a pozwana Wspólnota uiszczać należności wynikające z rozliczeń. W umowie jako punkt poboru energii strony wskazały adres ul. (...) we W., która to następnie zmieniła nazwę na ul. (...). Pismem z dnia 30 czerwca 2014 roku strona powodowa poinformowała stronę pozwaną, iż podczas planowej wymiany licznika dla klatki schodowej stwierdzono odwrotny kierunek zasilania obwodów pierwotnych przekładników prądowych w punkcie poboru energii elektrycznej, tzn. licznik mierzył energię w kierunku przeciwnym do prawidłowego. Odwrotne podłączenie obwodów zasilających spowodowało, że licznik nie wykazywał poboru energii elektrycznej i mocy, w związku z powyższym dokonano korekt faktur VAT za okres od 2 sierpnia 2012 roku do dnia 31 lipca 2013 roku. Podstawą do dokonania korekt był rejestr danych rozliczeniowych uzyskany bezpośrednio z licznika. Pomimo wezwania do zapłaty strona pozwana nie uregulowała należności z tytułu wystawionych faktur korygujących obejmujących sporny okres.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 3 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Od powyższego nakazu zapłaty strona pozwana wniosła sprzeciw, w którym domagała się oddalenia powództwa w całości oraz wniosła o zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, iż przyczyną błędnego działania licznika było wadliwe działanie pracownika strony powodowej, tym samym jest to okoliczność w pełni obciążająca (...) spółkę z o.o. W dalszej kolejności podniosła, iż przedmiotowe roszczenie uległo przedawnieniu za okres od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 5 listopada 2012 roku. Niezależnie od powyższego wskazała, iż strona powodowa w żaden sposób nie udowodniła dochodzonego roszczenia, załączone faktury korygujące są bowiem niejasne i nie wynika z nich szczegółowy sposób naliczania opłat.

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w punkcie I zasądził od strony pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) we W. na rzecz strony powodowej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 6.248,63 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 19 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty; w punkcie II oddalił powództwo w pozostałym zakresie; w punkcie III zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 304 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu; w punkcie IV nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie kwotę 991,38 złotych, zaś od strony powodowej kwotę 491,38 złotych tytułem brakującej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego; zaś w punkcie V zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania w pozostałym zakresie.

Orzeczenie to zapadło w następującym stanie faktycznym:

Strona powodowa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest przedsiębiorstwem zajmującym się sprzedażą energii elektrycznej na terenie całej Polski, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: (...).

Strona pozwana Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. (...) we W. powstała z chwilą wyodrębnienia się samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...) w nieruchomości budynkowej położonej we W., przy ul. (...), obręb (...)D., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...). Uchwałą z dnia 28 czerwca 2011 roku podjętą w trybie art. 18 ust. 1 ustawy o własności lokali strona pozwana powierzyła administrowanie nieruchomością wspólną (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W..

W dniu 5 lipca 2011 roku strony zawarły umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenie usług dystrybucji o numerze (...), zgodnie z którą jako miejsce odbioru energii wskazano ul. (...) we W.. (...) była dostarczana do punktu poboru o numerze (...)_ (...), w którym znajdował się jednocześnie licznik o numerze (...) podpięty do infrastruktury strony pozwanej. Układ pomiarowy o numerze (...) został zainstalowany w dniu 10 listopada 2009 roku na podstawie umowy z poprzednim odbiorcą energii, która uległa rozwiązaniu w dniu 5 lipca 2011 roku. W dniu 21 maja 2014 roku doszło do wymiany układu pomiarowego o numerze (...) na układ pomiarowy o numerze (...).

Układ pomiarowy o numerze (...) został wadliwie podłączony – stwierdzono odwrotny kierunek zasilania obwodów pierwotnych przekładników prądowych w punkcie poboru. Układ działał wadliwie na skutek nieprawidłowego podłączenia zacisków w przekładniach prądowych, jednak sam pomiar pobieranej energii nie był obciążony błędem. Z zapisów wartości historycznych zawartych w pamięci licznika ustalono, iż w okresie od 1 czerwca 2013 roku do dnia 31 lipca 2013 roku strona pozwana zużyła 3.429,17 kWh energii elektrycznej (odczyt z 30 czerwca 2012 roku – 1408 kWh i z 31 lipca 2013 roku – 2010,77 kWh). Natomiast precyzyjne ustalenie ilości energii elektrycznej pobranej w okresie od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 1 czerwca 2013 roku w oparciu o wyliczenia matematyczne – nie jest możliwe. Na podstawie profilu energetycznego ustalono, że ilość pobranej energii mogła wynieść łącznie 14.546,31 kWh, a w poszczególnych okresach:

- za okres od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 4 września 2012 roku – 1.741,41 kWh o wartości netto 811,50 złotych;
- za okres od dnia 4 września 2012 roku do dnia 2 października 2012 roku – 1.464,96 kWh o wartości netto 682,67 złotych;
- za okres od dnia 2 października 2012 roku do dnia 6 listopada 2012 roku – 1.492,75 kWh o wartości netto 695,62 złotych;
- za okres od dnia 6 listopada 2012 roku do dnia 6 grudnia 2012 roku – 1.320 kWh o wartości netto 615,12 złotych;
- za okres od dnia 6 grudnia 2012 roku do dnia 3 stycznia 2013 roku – 1.234,52 kWh o wartości netto 575,29 złotych;
- za okres od dnia 3 stycznia 2013 roku do dnia 4 lutego 2013 roku – 1.543,36 kWh o wartości netto 731,86 złotych;
- za okres od dnia 4 lutego 2013 roku do dnia 4 marca 2013 roku – 1.498 kWh o wartości netto 710,35 złotych;
- za okres od dnia 4 marca 2013 roku do dnia 5 kwietnia 2013 roku – 1.598,08 kWh o wartości netto 757,81 złotych;
- za okres od dnia 5 kwietnia 2013 roku do dnia 8 maja 2013 roku – 1.555,95 kWh o wartości netto 737,83 złotych;
- za okres od dnia 8 maja 2013 roku do dnia 31 maja 2013 roku – 1.097,28 kWh o wartości netto 520,33 złotych;
- za okres od dnia 1 czerwca 2013 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku – 1.408,40 kWh o wartości netto 667,86 złotych;
- za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 31 lipca 2013 roku – 2.020,76 kWh o wartości netto 932,18 złotych.

Pismem z dnia 14 marca 2011 roku strona pozwana wskazała, że zmianie uległa nazwa ulicy przy której znajduje się budynek będący miejscem odbioru energii na ulicę (...).

Pismem z dnia 30 czerwca 2014 roku (...) spółka z o.o. poinformowała pozwaną Wspólnotę, iż podczas planowanej wymiany licznika dla klatki schodowej w budynku przy ul. (...), stwierdzono odwrotny kierunek zasilania obwodów pierwotnych przekładników prądowych. Jednocześnie wezwała stronę pozwaną do uregulowania zaległości za okres od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 31 lipca 2013 roku, zgodnie z załączoną do pisma tabelą. W odpowiedzi na powyższe, strona pozwana wskazała, że otrzymane faktury korygujące są bezzasadne, w związku z czym odmawia ich zaksięgowania.

Pismem z dnia 22 sierpnia 2014 roku strona powodowa wezwała Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. (...) we W. do zapłaty należności głównej w wysokości 12.144,16 złotych wraz z odsetkami w ciągu 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Strona pozwana otrzymała wezwanie w dniu 27 sierpnia 2014 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, iż przewidywaną ilość pobranej przez stronę pozwaną energii elektrycznej w okresie objętym sporem ustalił na podstawie opinii biegłego z zakresu energetyki. Została ona sporządzona w sposób jasny, logiczny i wyczerpujący oraz w zgodzie ze wskazaniami § 7 ust. 19 umowy łączącej strony. Natomiast wartość pobranej energii ustalono na podstawie zestawienia przedłożonego przez stronę powodową, w którym uwzględniono cenę netto energii elektrycznej według taryfy, wartość netto składnika stawki zmiennej sieciowej i sumę opłat za energię netto. Powyższe zestawienie sporządzono rzetelnie i prawidłowo, a strona pozwana nie kwestionowała zawartych w nim wyliczeń.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie. W ocenie Sądu pierwszej instancji nie ulegało wątpliwości, iż strona pozwana korzystała z energii elektrycznej dostarczonej przez stronę powodową, jednakże faktury VAT były wystawiane w oparciu o wskazania wadliwie podłączonego układu pomiarowego. W konsekwencji strona pozwana regulowała należności nie odpowiadające wysokości rzeczywiście pobranej ilości energii, a zatem żądanie strony powodowej (...) spółki z o.o. domagającej się zapłaty różnicy należało uznać za zasadne. W oparciu o treść opinii biegłego z zakresu energetyki oraz zgodnie z § 7 ust. 18 i ust. 19 łączącej strony umowy Sąd Rejonowy ustalił, że ilość faktycznie pobranej energii w okresie objętym sporem mogła wynieść łącznie 14.546,31 kWh za kwotę 8.438,41 złotych netto.

Jednocześnie Sąd pierwszej instancji uznał za zasadny podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia w części obejmującej rozliczenie poboru energii elektrycznej za okres od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 5 listopada 2012 roku. Opierając się na treści art. 554 k.c. oraz art. 555 k.c. Sąd Rejonowy przyjął, iż dochodzone roszczenia przedawniają się z upływem lat dwóch od chwili ich wymagalności, którą należy utożsamiać z chwilą upływu terminu płatności każdej z pierwotnie wystawianych faktur VAT. Jako, że do przerwania terminu przedawnienia doszło w dniu wniesienia pozwu, tj. 6 listopada 2014 roku, należności z tytułu poboru energii za okresy od dnia 2 sierpnia do dnia 5 listopada 2012 roku uległy przedawnieniu i w tym zakresie podlegały oddaleniu.

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasądzając je od dnia 19 grudnia 2014 roku, to jest dnia następnego po dniu doręczenia pozwu stronie pozwanej, co nastąpiło 18 grudnia 2014 roku. W ocenie Sądu pierwszej instancji brak było podstaw do zasądzenia odsetek od poszczególnych kwot wskazanych na fakturach korygujących albowiem były one nieprawidłowo wyliczone i nie mogły wywrzeć zamierzonego skutku.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na zasadzie art. 100 zd. 1 k.p.c., rozdzielając stosunkowo uiszczoną opłatę sądową od pozwu w kwocie 608 złotych i zasądzając na rzecz strony powodowej od strony pozwanej jej połowę tj. kwotę 304 złotych. W pozostałym zakresie poniesione przez strony koszty procesu zostały wzajemnie zniesione. O rozliczeniu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy rozstrzygnął na podstawie art. 83 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa, zaskarżając go w części, tj. co do punktu II w zakresie w jakim Sąd Rejonowy oddalił powództwo na kwotę 2322,79 złotych, co do punktu III w zakresie w jakim Sąd nie przyznał na rzecz strony powodowej od strony pozwanej kosztów procesu ponad kwotę 304 złotych, co do punktu IV w zakresie w jakim Sąd nakazał ściągnąć od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie kwotę 491,38 złotych oraz w punkcie V w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu apelująca zarzuciła:

I. naruszenie prawa procesowego, a to:

1. art. 100 k.p.c. polegające na jego błędnym zastosowaniu, które doprowadziło do stosunkowego rozdelenia kosztów procesu między stronami, w sytuacji gdy to strona powodowa powinna zostać uznana za stronę, która uległa wyłącznie w nieznaczej części, a w konsekwencji koszty postępowania powinny obciążać stronę pozwaną w całości;

2. art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 113 ust. 1 tej ustawy w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. polegające na ich błędnym zastosowaniu, które doprowadziło do stosunkowego ściągnięcia nieuiszczonych wydatków sądowych, w sytuacji gdy to strona powodowa powinna zostać uznana za stronę, która uległa wyłącznie w nieznaczej części, a w konsekwencji kwota odpowiadająca nieuiszczonym wydatkom sądowym powinna zostać ściągnięta w całości od strony pozwanej;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1. art. 554 k.c. w zw. z art. 555 k.c. w zw. z art. 120 § 1 k.c. polegające na ich błędnym zastosowaniu i uznaniu, iż przedawnieniu ulegają należności za energię elektryczną dostarczoną w okresie przekraczającym dwa lata przed dniem wytoczenia powództwa, kiedy to na mocy powyższych przepisów przedawnieniu winny ulec należności płatne w okresie przekraczającym dwa lata przed dniem wytoczenia powództwa, przy założeniu, że strona powodowa wystawiłaby fakturę VAT z tego tytułu w najwcześniejszym możliwym terminie wynoszącym co najmniej miesiąc, tj. mając na uwadze czas potrzebny dla pozyskania danych pomiarowych, wystawienia oraz doręczenia faktury VAT, a także umowy co najmniej czternastodniowy termin płatności;

2. art. 554 k.c. w zw. z art. 555 k.c. w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 165 § 2 k.p.c. polegające na ich błędnym zastosowaniu i uznaniu, iż przedawnieniu ulegają należności za okres przed dniem 6 listopada 2012 roku (datę określoną w apelacji jako 6 listopada 2014r. należy uznać za oczywistą omyłkę – przyp. SO), w sytuacji gdy pozew został nadany przez stronę powodową w placówce pocztowej w dniu 31 października 2014 roku, wobec czego wtedy doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia;

3. art. 535 § 1 k.c. w zw. z art. 555 k.c. w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2014 roku o podatku od towarów i usług w zw. z art. 7 ust. 1 w zw. z art. 15 ust. 1 w zw. z art. 29a ust. 1 w zw. z art. 146a pkt 1 tej ustawy polegające na ich niezastosowaniu i zasądzeniu od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty odpowiadającej cenie netto sprzedanej energii elektrycznej, w sytuacji gdy kwota ta powinna zostać powiększona o należny podatek VAT w wysokości 23 %.

Mając powyższe na względzie apelująca wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz dalszej kwoty 2.322,79 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej zwrotu kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm prawem przepisanych w całości oraz obciążenie w całości strony pozwanej kosztami nieuiszczonej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Nadto skarżąca wniosła o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenia te należy uznać za prawidłowe i oparte na właściwej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił, że pozew w niniejszej sprawie został przez stronę powodową nadany w dniu 31 października 2014 roku w placówce Poczty Polskiej S.A.

Powyższą okoliczność Sąd Okręgowy ustalił na podstawie stempla pocztowego znajdującego się na kopercie, w której przesłany został pozew wraz z załącznikami (k. 157). Okoliczność ta w zasadzie nie była przedmiotem sporu pomiędzy stronami w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, jednak potrzeba precyzyjnego ustalenia daty wniesienia pozwu wynikała z treści zarzutów apelacji, a także stanowiska Sądu pierwszej instancji. Należy podnieść, iż strona powodowa w apelacji zawarła stosowny wniosek dowodowy, który Sąd Okręgowy w okolicznościach niniejszej sprawy uznał za zasadny.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja w przeważającej części zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności rozważyć należy podniesiony przez apelującą zarzut naruszenia art. 554 k.c. w zw. z art. 555 k.c. w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 165 § 2 k.p.c., gdyż wynik dokonanej oceny rzutować będzie na dalsze wywody.

W ocenie Sądu Okręgowego jakkolwiek powyższy zarzut sformułowany został w sposób wadliwy, to zasługuje na uwzględnienie. Z treści jego rozwinięcia, jak również uzasadnienia apelacji jednoznacznie wynika, iż skarżąca uchybienia Sądu Rejonowego upatruje w błędnym przyjęciu, iż pozew został wniesiony w dniu 6 listopada 2014 roku, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że z tym dniem doszło do przerwania biegu przedawnienia dochodzonych roszczeń. Tymczasem skarżąca podnosi, iż pozew został nadany w placówce pocztowej w dniu 31 października 2014 roku. Prawidłowa konstrukcja omawianego zarzutu powinna zatem zawierać wskazanie naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisów postępowania, tj. art. 165 § 2 k.p.c. polegającego na jego niezastosowaniu. Dodatkowe powoływanie obrazy art. 123 § 1 pkt 1 k.c. nie jest uzasadnione. Zgodnie z treścią tego przepisu bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Skoro zatem Sąd Rejonowy przyjął, iż pozew został wniesiony w dniu 6 listopada 2014 roku i jednocześnie utożsamiał tę chwilę z przerwaniem biegu przedawnienia to postąpił w sposób zgodny z dyspozycją art. 123 § 1 pkt 1 k.c.

Przechodząc do meritum, zgodzić należy się ze skarżącą, iż Sąd Rejonowy błędnie zidentyfikował datę wniesienia pozwu. Stosownie do art. 165 § 2 k.p.c. oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku – Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. W niniejszej sprawie pozew został nadany w placówce pocztowej operatora wyznaczonego (Poczta Polska S.A.) w dniu 31 października 2014 roku, o czym świadczy data stempla znajdującego się na kopercie, która wpłynęła do sądu. (k. 157) Stąd też należało uznać, iż powództwo zostało wniesione w tym dniu, a w konsekwencji bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu z dniem 31 października 2014 roku, a nie z dniem 6 listopada 2014 roku.

Sąd Okręgowy uznał za zasadny również drugi z zarzutów podniesionych przez skarżącą w apelacji, a to wskazujący na naruszenie art. 554 k.c. w zw. z art. 555 k.c. w zw. z art. 120 § 1 k.c. Z treści jej uzasadnienia wynika, iż powyższa obraza polegała na błędnym przyjęciu przez Sąd Rejonowy, iż za początek biegu przedawnienia każdego z dochodzonych wycinków roszczenia uznać należy dzień dostarczenia energii elektrycznej zamiast dnia następującego

po terminie płatności faktury VAT obejmującej poszczególne okresy rozliczeniowe. Rozstrzygnięcie tego zarzutu wymaga wskazania z jaką datą roszczenia o zapłatę ceny za sprzedaną energię elektryczną stają się wymagalne.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy trafnie przyjął, iż wymagalność dochodzonych świadczeń należy łączyć z terminami płatności określonymi w pierwotnych fakturach VAT wystawianych przez stronę powodową. Termin płatności świadczenia wyznacza bowiem końcowy moment, do którego spełniający je dłużnik nie popada w opóźnienie. Roszczenia te stają się zatem wymagalne wraz z upływem ostatniego dnia terminu płatności, a wierzyciel nabywa środki prawne pozwalające na dochodzenie roszczenia.

Zgodnie z brzmieniem art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Stąd też w przedmiotowej sprawie za początek biegu terminu przedawnienia uznać należy chwilę upływu terminu płatności określonego na pierwotnych fakturach VAT.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje przy tym stanowisko Sądu pierwszej instancji wyrażające się w uznaniu terminów płatności zawartych w fakturach korygujących za irrelevantne dla rozstrzygnięcia podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia. Zgodnie z łączącą strony umową strona pozwana miała bowiem płacić cenę za sprzedaną energię elektryczną w terminach wskazanych w pierwotnych fakturach VAT. Konieczność uiszczenia dopłat wyniknęła na skutek błędnego przyłączenia urządzenia pomiarowego przez pracownika strony powodowej. Dlatego też to (...) spółka z o.o. musi ponosić odpowiedzialność za działania swoich pracowników, ryzyko i negatywne konsekwencje nie mogą obciążać drugiej strony stosunku zobowiązaniowego – pozwanej Wspólnoty.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy również w sposób prawidłowy zidentyfikował normę prawną określającą termin przedawnienia dla roszczenia dochodzonego powództwem, przyjmując iż zastosowanie znajdują przepisy art. 554 k.c. w zw. z art. 555 k.c. Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch. Stosownie natomiast do art. 555 k.c. przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii. Powyższe oznacza, że roszczenia z tytułu sprzedaży energii także przedawniają się z upływem dwóch lat.

Skarżąca w omawianym zarzucie koncentruje się na błędnym określeniu początku biegu przedawnienia roszczenia, nie kwestionując de facto zastosowania art. 554 k.c. w zw. z art. 555 k.c. (tj. nie neguje, iż termin przedawnienia wynosi 2 lata). Stąd w ocenie Sądu Okręgowego zbędne było powoływanie w treści zarzutu powyższych przepisów, a wystarczające byłoby wskazanie jedynie art. 120 § 1 k.c.

Jakkolwiek Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił początek biegu terminu przedawnienia, oraz jego długość, zgodzić należy się ze skarżącą, iż ostatecznie w toku postępowania w pierwszej instancji rozstrzygnięcie o oddaleniu powództwa w zakresie należności z tytułu poboru energii za okresy od dnia 2 sierpnia do dnia 5 listopada 2012 roku było nieprawidłowe.

Analizując pierwotnie wystawione przez stronę powodową faktury VAT obejmujące należności za pobraną energię elektryczną w okresie objętym sporem, tj. od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 31 lipca 2013 roku w pierwszej kolejności należało określić terminy wymagalności poszczególnych świadczeń. Powyższe przedstawia się następująco:

1. Faktura VAT o nr (...) (k. 52-55) za okres od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 4 września 2012 roku wskazuje na termin płatności 5 października 2012 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 6 października 2012 roku;
2. Faktura VAT o nr (...) (k. 60-63) za okres od dnia 4 września 2012 roku do dnia 2 października 2012 roku wskazuje na termin płatności 12 listopada 2012 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 13 listopada 2012 roku;
3. Faktura VAT o nr (...) (k. 36-39) za okres od dnia 2 października 2012 roku do dnia 6 listopada 2012 roku wskazuje termin płatności 14 grudnia 2012 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 15 grudnia 2012 roku;

4. Faktura VAT o nr (...) (k. 68-70) za okres od dnia 6 listopada 2012 roku do dnia 6 grudnia 2012 roku wskazuje termin płatności na 10 stycznia 2013 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 11 stycznia 2013 roku;
5. Faktura VAT o nr (...) (k. 75-78) za okres od dnia 6 grudnia 2012 roku do dnia 3 stycznia 2013 roku wskazuje termin płatności na 18 lutego 2013 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 19 lutego 2013 roku;
6. Faktura VAT o nr (...) (k. 83-86) za okres od dnia 3 stycznia 2013 roku do dnia 4 lutego 2013 roku wskazuje termin płatności na 6 marca 2013 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 7 marca 2013 roku;
7. Faktura VAT o nr (...) (k. 91-94) za okres od dnia 4 lutego 2013 roku do dnia 4 marca 2013 roku wskazuje termin płatności na 10 kwietnia 2013 roku, stąd roszczenie to stało się wymagalne z dniem 11 kwietnia 2013 roku;
8. Faktura VAT o nr (...) (k. 99-102) za okres od dnia 4 marca 2013 roku do dnia 5 kwietnia 2013 roku wskazuje termin płatności na 13 maja 2013 roku, stąd roszczenie to stało się wymagalne z dniem 14 maja 2013 roku;
9. Faktura VAT o nr (...) (k. 124-126) za okres od dnia 6 kwietnia 2013 roku do dnia 8 maja 2013 roku wskazuje termin płatności na 19 czerwca 2013 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 20 czerwca 2013 roku;
10. Faktura VAT o nr (...) (k. 116-118) za okres od dnia 9 maja 2013 roku do dnia 5 czerwca 2013 roku wskazuje termin płatności na 17 lipca 2013 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 18 lipca 2013 roku;
11. Faktura VAT o nr (...) (k. 132-134) za okres od dnia 6 czerwca 2013 roku do dnia 17 lipca 2013 roku wskazuje termin płatności na 7 sierpnia 2013 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 8 sierpnia 2013 roku;
12. Faktura VAT o nr (...) (k. 108-110) za okres od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia 31 lipca 2013 roku wskazuje termin płatności na 21 sierpnia 2013 roku, stąd świadczenie to stało się wymagalne z dniem 22 sierpnia 2013 roku.

Określenie chwili, z jaką należności za okres objęty sporem stają się wymagalne ma istotne znaczenie, z racji faktu, iż na mocy art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Jak zostało to już wskazane, w niniejszej sprawie długość terminu przedawnienia wyznacza art. 554 k.c. w zw. z art. 555 k.c., które to przepisy wskazują, iż roszczenia z tytułu sprzedaży energii dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch.

Relevantne do prawidłowego rozpoznania podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia jest również zidentyfikowanie chwili, w której jego bieg uległ przerwaniu. Stosownie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W niniejszej sprawie za taką czynność należy uznać nadanie przez stronę powodową pisma procesowego zawierającego pozew w placówce pocztowej, a nie jak przyjął Sąd Rejonowy chwila jego wpływu do sądu. Bieg przedawnienia został zatem przerwany w dniu 31 października 2014 roku.

Powyższe implikuje konstatację, iż roszczenia których początek wymagalności przypadł na datę poprzedzającą dzień 31 października 2012 roku uległy przedawnieniu i w tym zakresie zarzut strony pozwanej należało uznać za skuteczny. Dotyczy to należności za pobraną przez pozwaną Wspólnotę energię elektryczną w okresie od dnia 2 sierpnia 2012 do dnia 4 września 2012 roku, gdyż termin jej wymagalności nastąpił w dniu 6 października 2012 roku, natomiast należności za dalsze okresy, zdaniem Sądu Okręgowego, nie uległy przedawnieniu i mogły zostać zasądzone od strony pozwanej. W związku stwierdzić należy, iż powództwo było zasadne co do należności za energię elektryczną pobraną w okresie od dnia 4 września 2012 roku do dnia 31 lipca 2013 roku, a więc co do kwoty 7626,92 złotych netto.

W ocenie Sądu Okręgowego należy przyznać rację skarżącej, iż powyższa kwota powinna zostać podwyższona o 23% stawkę podatku od towarów i usług.

Stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług [Dz. U. 2017 r., poz. 1221 – j.t.] opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlega odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terenie kraju. Sprzedaż i dostawa energii elektrycznej niewątpliwie mieści się w zakresie zastosowania powyższych przepisów. Strona powodowa jest płatnikiem tego podatku, stąd zobowiązana jest do jego odprowadzania w wysokości 23 % od ceny towaru (art. 146a pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług). Zgodnie z umową łączącą strony cena za dostarczaną energię elektryczną była podwyższana o należny podatek VAT. Uwzględniając w konsekwencji 23 % stawkę podatku od towarów i usług, na rzecz strony powodowej należało zasądzić kwotę 9381,11 złotych. Należy podnieść, iż pozew zostały objęte należności zawierające powyższą stawkę tego podatku, natomiast strona powodowa przedstawiając na żądanie Sądu Rejonowego wysokość należności za energię elektryczną według zużycia wynikającego z opinii biegłego sądowego wyraźnie wskazała, iż są to należności netto, co powszechnie jest rozumiane jako należności nie zawierające w sobie innych składników jak podatki, czy inne obligatoryjne obciążenia. Mając powyższe na uwadze należało uznać, iż wskazana powyżej kwota należności netto winna ulec powiększeniu o 23% z tytułu podatku od towarów i usług.

Jednakże z uwagi na treść art. 378 § 1 k.p.c., który stanowi iż sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, Sąd Okręgowy pozbawiony był kognicji do wyjścia poza zakres zaskarżenia wniesionego przez stronę powodową środka odwoławczego. Dlatego też, skoro skarżąca objęła zakresem zaskarżenia rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji oddalające powództwo jedynie w zakresie kwoty 2322,79 złotych, to o tę tylko kwotę powiększone zostało świadczenie zasądzone na jej rzecz od strony pozwanej, choć w ocenie Sądu Odwoławczego, w istocie należne i nieprzedawnione roszczenie nie uwzględnione przez Sąd Rejonowy wyrażało się kwotą 3132,48zł.

Merytoryczna zmiana zaskarżonego wyroku musiała doprowadzić do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Na marginesie należy wskazać, iż podniesionych w apelacji zarzutów obraży art. 100 k.p.c. nie można uznać za uzasadnione. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy zastosował powyższy przepis, który stanowi iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powyższa zasada oznacza, że w przypadku wygrania w 50 % (tak jak to miało miejsce w ocenie Sądu Rejonowego) stronie powodowej przysługuje zwrot połowy opłaty od pozwu, a pozostałe poniesione koszty wzajemnie się znoszą. Analogicznie obowiązek zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kwot wyłożonych tymczasowo z sum budżetowych obciąża stronę w takich samych proporcjach.

Zmiana zaskarżonego wyroku spowodowała, iż na rzecz strony powodowej zasądzono kwotę 8571,42 złotych, co z kolei oznacza wygraną w 70 %.

O kosztach postępowania w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji należało orzec na podstawie art. 100 k.p.c. Na koszty strony powodowej (3525 złotych) złożyła się opłata od pozwu (608 złotych), koszty zastępstwa procesowego z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (2.417 złotych) i zaliczka na poczet opinii biegłego (500zł). Strona powodowa wygrała w 70 % dlatego też należne jej koszty wyniosły 2467,50 złotych. Natomiast koszty strony pozwanej obejmowały jedynie koszty zastępstwa procesowego (2.417 złotych), przy czym ponieważ strona pozwana wygrała w 30 %, należne jej koszty wyniosły 725,10 złotych. Różnica pomiędzy należnymi stronom kosztami wyniosła 1742,40 złotych na korzyść strony powodowej i taką też kwotę zasądzono na jej rzecz tytułem zwrotu kosztów procesu.

W związku ze zmianą wyroku zmianie ulec musiało także rozliczenie niepokrytych wydatków na poczet opinii biegłego sądowego. Łączny koszt opinii biegłego wyniósł 1.982,76 złotych, przy czym w zakresie 500zł, pokryty został ze złożonej zaliczki. Ze Skarbu Państwa na poczet opinii wyłożona została kwota 1482,76zł. Powyższym wydatkiem należało obciążyć poszczególne strony proporcjonalnie do wyniku sprawy. Skoro strona powodowa była stroną wygrywającą w 70% to winna ponieść ten wydatek w 30% tj. w kwocie 444,83zł, zaś pozostała część tj. 1037,93zł obciąża stronę pozwaną. W związku z tym Sąd Okręgowy zmienił punkt IV zaskarżonego wyroku nakazując ściąganie powyższych kwot na zasadzie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 113 ust. 1 tej ustawy w zw. z art. 100 k.p.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy częściowo uwzględnił apelację i zmienił zaskarżony wyrok, o czym orzekł w punkcie I sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., natomiast dalej idąca apelację (w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i kosztach sądowych) oddalił na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzekł w punkcie II.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie III sentencji wyroku w oparciu o wyrażoną w art. 98 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty należne stronie powodowej złożyły się opłata sądowa od apelacji w wysokości 117,00 złotych, liczona zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz wydatki związane z ustanowieniem pełnomocnika w kwocie 450 złotych liczone zgodnie z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku o opłatach za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804 z późn. zm.), w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016r. poz. 1667).

SSO Grzegorz Buła SSO Ewa Krakowiak SSO Katarzyna Biernat-Jarek